

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1VCdo/7/2025
Identifikačné číslo spisu:	3122205608
Dátum vydania rozhodnutia:	16.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:3122205608.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veľkom senáte občianskoprávneho kolégia zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a sudcov JUDr. Jany Bajánkovej, JUDr. Aleny Svetlovskej, Mgr. Dušana Čima, JUDr. Ľubora Šeba, JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a JUDr. Jany Haluškovskej v spore žalobkýň 1/ J. Š., narodená XX. B. XXXX, X., D. XX, 2/ Q. Š., narodená XX. C. XXXX, X., L.B. X, Q. Š. - I., N.: XXX XX XXX, oboch zastúpených advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária Prachová & Pobjiak, s. r. o., Bratislava, Pribinova 20, IČO: 50 491 300, proti žalovaným 1/ Y. P., narodený XX. C. XXXX, T. X, 2/ EX - FIN Slovakia s. r. o., Trenčín, Záhumenská 1806/3, IČO: 47 631 198, 3/ T. L., narodená XX. B. XXXX, X., C. XXXX/XC, o neplatnosť dobrovoľnej dražby a iné, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 28C/47/2022, o dovolaniach žalobkýň 1/ a 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 20. júna 2023 sp. zn. 17Co/56/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobkyne 1/ o d m i e t a.

Lehota podľa § 125 ods. 2 Civilného sporového poriadku je zachovaná, ak je v tejto lehote podanie súdu doručené.

Žalovaným 1/ až 3/ náhradu trov dovolacieho konania voči žalobkyni 1/ nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením z 22. novembra 2022 č. k. 28C/47/2022-34 podanie žalobkýň 1/ a 2/, ktoré bolo doručené súdu dňa 25. augusta 2022 a bolo vedené na súde pod sp. zn. 28C/47/2022 odmietol.

1.1. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že pôvodne iba žalobkyňa 1/ podala elektronické podanie bez autorizovaného podpisu, ktoré následne doplnila v listinnej podobe, avšak toto podanie vykazovalo nedostatky vo všeobecných náležitostiach. Preto bola žalobkyňa 1/ vyzvaná uznesením z 8. septembra 2022 č. k. 28C/47/2022-8 na odstránenie väd podania do 10 dní od doručenia uznesenia s poučením, akým spôsobom má vady podania opraviť. Uznesenie bolo žalobkyni 1/ doručené 4. októbra 2022, avšak svoje podanie v zmysle pokynov súdu riadne nedoplnila. 14. októbra 2022 bolo e-mailom doručené podanie už žalobkýň 1/, 2/, ktoré bolo následne doplnené podaním doručeným súdu dňa 21.

októbra 2022 v listinnej podobe, v ktorom boli ako žalobkyne označené žalobkyňa 1/ a žalobkyňa 2/ Q. Š. a Q. Š. - I., N.: XXX XX XXX. Žalobkyne ďalej v podaní označili žalovaných 1/, 2/, 3/. Podanie žalobkyní napriek doplneniu nemalo náležitosti žaloby, pretože nepredložili dôkazy, teda listiny, na ktoré sa vo svojom žalobnom návrhu odvolávajú. Ďalej označenie žalobkyne 2/ je pre súd zmätočné, nakoľko z neho nemožno vyvodiť, či sa jedná o fyzickú osobu alebo fyzickú osobu - živnostníka. Súd prvej inštancie s prihliadnutím na § 129 a § 132 CSP dospel k záveru, že v podaní žalobkyní dôkazy uvádzané v žalobe absentujú, pričom označenie žalobkyne 2/ je pre súd zmätočné. Keďže vady podania žalobkyňami odstránené neboli, a to ani po výzve súdu a poskytnutej primeranej lehote, súd rozhodol o odmietnutí podania žalobkyní, ktoré by mohlo byť podľa svojho obsahu žalobou.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „odvolací súd“) odvolania žalobkyní 1/, 2/ odmietol uznesením z 20. júna 2023 sp. zn. 17Co/56/2023.

2.1. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia skonštatoval, že napadnutým uznesením súd prvej inštancie odmietol podanie žalobkyní 1/ a 2/. Proti tomuto uzneseniu podala dňa 11. januára 2023 elektronicky bez autorizovaného podpisu odvolanie žalobkyňa 1/. Odvolanie podala následne aj v listinnej podobe, ktoré bolo súdu prvej inštancie doručené 25. januára 2023. Proti uzneseniu podala elektronicky bez autorizovaného podpisu, podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 17. februára 2023, odvolanie aj žalobkyňa 2/, a to dvakrát, jednak ako fyzická osoba s označením Q. Š. a jednak ako fyzická osoba - živnostník označená ako Q. Š. - I. s uvedením IČO. Odvolanie následne podala aj v listinnej podobe, ktoré bolo doručené súdu prvej inštancie dňa 01. marca 2023. Keďže sa jedná o totožnú osobu, odvolací súd posudzoval podané odvolanie ako odvolanie podané jednou osobou, a to žalobkyňou 2/. Odvolací súd s prihliadnutím na ustanovenie § 123 ods. 2, § 125 ods. 1, 2 CSP, ako aj s prihliadnutím na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu SR (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/138/2021 z 25. apríla 2023) uviedol, že lehota 10 dní stanovená ustanovením § 125 ods. 2 CSP je lehotou hmotnoprávnou, ktorá sa považuje za zachovanú, ak je určitý úkon v tejto lehote adresátovi aj reálne doručený. Pre jej zachovanie nestačí, ak sa posledný deň podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť. Túto lehotu nie je možné predĺžiť ani odpustiť jej zmeškanie (9Cdo/199/2022, 7Cdo/261/2021, II. ÚS 348/2020). Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyne 1/ a 2/ doručili elektronicky do podateľne súdu prvej inštancie odvolanie proti uzneseniu z 22. novembra 2022 - žalobkyňa 1/ podanie doručila 11. januára 2023 a žalobkyňa 2/ 17. februára 2023. Posledný deň 10-dňovej hmotnoprávnej lehoty stanovenej § 125 ods. 2 CSP pre dodatočné doručenie podania vo veci samej v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu u žalobkyne 1/ pripadol na 23. január 2023 a u žalobkyne 2/ na 27. február 2023. Listinné podanie doručené súdu prvej inštancie v prípade žalobkyne 1/ dňa 25. januára 2023 a žalobkyne 2/ dňa 01. marca 2023 tak nemohlo vyvolať účinky včasne doplneného podania, nedodržaním 10 - dňovej hmotnoprávnej lehoty na doplnenie podania vo veci samej. V prípade odvolaní urobených elektronicky bez autorizácie tak nastali účinky predpokladané v prvej vete § 125 ods. 2 CSP spočívajúce v tom, že na elektronické podania bez autorizácie podané žalobkyňou 1/ a žalobkyňou 2/ nebolo možné prihliadnuť. Keďže však žalobkyne 1/ a 2/ podali odvolanie aj v listinnej podobe, odvolací súd sa nimi zaoberal v súlade s § 362 ods. 1 a § 386 písm. a) CSP. Z obsahu spisu vyplýva, že uznesenie súdu prvej inštancie bolo žalobkyňi 1/ doručené 27. decembra 2022. Nasledujúcim dňom 28. decembra 2022 začala plynúť žalobkyňi 1/ 15-dňová lehota na podanie odvolania a posledným dňom na podanie odvolania bol 11. január 2023. Žalobkyňa 1/ podala odvolanie proti uzneseniu súdu prvej inštancie v listinnej podobe na poštovú prepravu dňa 21. januára 2023, teda po uplynutí zákonom stanovenej lehoty na podanie odvolania. Napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie bolo žalobkyňi 2/ doručené 02. februára 2023, nasledujúcim dňom dňa 03. februára 2023 začala žalobkyňi 2/ plynúť 15-dňová lehota na podanie odvolania a posledným dňom na podanie odvolania tak bol 17. február 2023. Žalobkyňa 2/ podala odvolanie v listinnej podobe na poštovú prepravu 27. februára 2023, teda po uplynutí zákonom stanovenej lehoty na podanie odvolania.

2.2. Keďže odvolania žalobkyní 1/ a 2/ proti uzneseniu súdu prvej inštancie v listinnej podobe boli podané po uplynutí zákonom stanovenej lehoty na podanie odvolania, odvolací súd ich postupom podľa § 386 písm. a) CSP ako oneskorené odmietol. Preto sa z tohto dôvodu odvolaním žalobkyní vecne nezaoberal.

3. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa 1/ (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodňovala s poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) CSP.

3.1. Žalobkyňa 1/ v dovolaní stručne zosumariovala priebeh doterajšieho konania a poukázala na tú skutočnosť, že odvolací súd v bode 7. svojho odôvodnenia odkazoval na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu SR, konkrétne uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/138/2021 z 25. apríla 2023, z ktorého vyplýva, že lehota 10 dní stanovená v § 125 ods. 2 CSP je hmotnoprávna lehota. Táto sa považuje za zachovanú, ak je určitý úkon v tej lehote adresátovi aj reálne doručený, teda v posledný deň lehoty malo byť doplnenie podania už doručené na príslušnom súde. V zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1ObdoV/8/2018 z 26. septembra 2018 a rozhodnutia sp. zn. 8Cdo/152/2019 z 19. augusta 2019 však ide o lehotu procesnú, ktorá je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť.

3.2. Žalobkyňa 1/ podala odvolanie elektronicky e-mailom dňa 11. januára 2023 v posledný deň lehoty na podanie odvolania. 10-dňová lehota na doručenie v listinnej podobe začala žalobkyni plynúť dňa 12. januára 2023. Žalobkyňa 1/ dňa 21. januára 2023 odovzdala na poštovú prepravu listinnú podobu odvolania. Takéto podanie urobené v elektronickej podobe bez autorizácie bolo riadne a včas doplnené, teda v zákonom stanovenej 10-dňovej lehote, pretože táto lehota je lehotou procesnou. Odvolanie podané e-mailom preto nadobudlo účinnosť a úlohou odvolacieho súdu bolo takto podané odvolanie preskúmať. Z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1ObdoV/8/2018 vyplýva, že: „by sa priečilo logickému výkladu dotknutých ustanovení, ak by sa pre doplnenie podania (odvolania) stanovila hmotnoprávna povaha lehoty napriek tomu, že na samotný úkon (odvolanie), je stanovená lehota procesná. Zároveň poukázal na článok 6 ods. 1 základných zásad Civilného sporového poriadku.“ Preto mala za to, že pochybením odvolacieho súdu, ktorým bolo odvolanie žalobkyne 1/ odmietnuté pre nedodržanie lehoty na podanie odvolania, došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Tento procesný postup predstavuje vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP. Žiadala preto, aby bolo napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ako aj uznesenie okresného súdu zrušené a vec vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie.

3.3. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa 2/ dovolanie (ďalej aj „dovolateľka 2/“) e-mailom bez zaručeného elektronického podpisu dňa 08. septembra 2023, a to dvakrát s označením Q. Š. ako fyzická osoba a Q. Š. - I. s uvedením IČO, v ktorých dovolaniach zhodne uviedla, že síce splnomocnila advokáta na spisanie dovolania, avšak tento jej nakoniec oznámil, že dovolanie podávať nebude. Keďže nemá možnosť si zabezpečiť v takejto lehote žiadneho iného advokáta, podala dovolanie voči rozhodnutiu Krajského súdu v Trenčíne z 20. júna 2023 sp. zn. 17Co/56/2023, v ktorom namietala, že v zmysle rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, napríklad 1ObdoV/8/2018 a 8Cdo/152/2019 sa jedná o lehotu procesnú, ktorá je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde. Čiže aj Najvyšší súd SR sa prikláňa k nahliadnutiu na povahu tejto lehoty, ako lehoty procesnej. Preto má za to, že rozhodnutia súdov majú byť konzistentné a v samotných rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR je rozpor.

3.4. Toto podanie dovolateľka 2/ zaslala poštou Krajskému súdu v Trenčíne dňa 12. septembra 2023 riadne podpísané, a to dvakrát, ako Q. Š. a ako Q. Š. - I.. Rovnaké podanie zaslala písomne s podpisom dňa 12. septembra 2023 na Okresný súd Trenčín opätovne dvakrát, a tiež rovnaké podanie zaslala poštou dňa 12. septembra 2023 osobne podpísané aj na adresu Najvyššieho súdu SR.

4. Senát 5C (ďalej aj „prejednávaci senát“ alebo „postupujúci senát“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) v prvom rade skúmal, či sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania, za ktorých môže uskutočniť dovolací prieskum. Dospel k záveru, že tieto predpoklady vo vzťahu k žalobkyni 2/ (dovolateľke 2/) nie sú splnené, a preto jej dovolanie odmietol podľa § 447 písm. e) CSP. Dovolanie vo vzťahu k žalobkyni 1/, ktorá ho podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), bola zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní veci dospel k záveru, že má povinnosť postúpiť vec na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu (§ 48 ods. 1 CSP). Učinil tak uznesením zo dňa 30. apríla 2025 sp. zn. 5Cdo/61/2024. Otázku, ktorá je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená rozdielne vymedzil charakterom lehoty stanovenej v § 125 ods. 2 CSP.

5. Veľký senát občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky si po postúpení vecí senátom 5C v súlade s § 48 ods. 4 CSP vyžiadala stanoviská Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, Generálneho prokurátora Slovenskej republiky, Právnickej fakulty Univerzity Komenského v

Bratislave, Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave, Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a Právnickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

6. Minister spravodlivosti Slovenskej republiky v písomnom vyjadrení uviedol, že lehota podľa § 125 ods. 2 CSP je špecifickou lehotou, ktorá nemá ani procesnoprávny, ani hmotnoprávny charakter a je zachovaná len vtedy, ak je v tejto lehote doplnenie podania aj doručené, nakoľko ustanovenie § 125 ods. 2 CSP v otázke zachovania procesnej lehoty možno považovať za *lex specialis* vo vzťahu k § 121 ods. 5 CSP. Takýto výklad zohľadňuje zmeny v texte ustanovenia § 42 ods. 1 OSP a zároveň rešpektuje úmysel zákonodarcu reprezentovaný v dôvodovej správe k § 125 ods. 2 CSP. Argumentoval, že z dôvodovej správy k dotknutému ustanoveniu CSP je zrejmé, že zákonodarca výslovne vyjadril zmenu postoja a posun v dikcii zákona oproti pôvodnému zneniu ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, kedy sa zmenila jednak dĺžka lehoty z troch na desať dní, ako aj dikcia, kedy zákonodarca pôvodnú formuláciu „treba doplniť“ nahradil formuláciou „treba dodatočne doručiť“. Z hľadiska logického aj gramatického výkladu je tu badateľný rozdiel, kedy zákonodarca zakotvil povinnosť strany sporu doručiť do sféry súdu doplnenie podania, namiesto doterajšej možnosti doplniť podanie - dodať ho na poštovú prepravu.

7. Generálny prokurátor Slovenskej republiky uviedol, že lehota podľa § 125 ods. 2 CSP je špecifickou lehotou, ktorá nemá ani procesnoprávny ani hmotný právny charakter a je zachovaná len vtedy, ak je v tejto lehote doplnenie podania súdu aj doručené, nakoľko ustanovenie § 125 ods. 2 CSP v otázke zachovania procesnej lehoty možno považovať za *lex specialis* vo vzťahu k § 121 ods. 5 CSP. Zdôraznil, že ani civilný sporových poriadok, ani občiansky zákonník neobsahujú pojmy procesná lehota a hmotnoprávna lehota, tieto pojmy vytvorila doktrína. Lehota podľa § 125 ods. 2 CSP preto nemôže napĺňa znaky pojmu „procesná lehota“, ak pojem procesná lehota chápeme doktrínálne ako lehotu, pre ktorej zachovanie postačí odovzdať podanie posledný deň lehoty orgánu, ktorý má povinnosť súdu podanie doručiť. Lehota podľa § 125 ods. 2 CSP tiež nemôže naplniť znaky pojmu „hmotnoprávna lehota“, ak pojem hmotnoprávna lehota chápeme doktrínálne ako lehotu, v ktorej musí byť uskutočnený právny úkon spôsobujúci hmotnoprávne následky.

8. Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Právnická fakulta uviedla, že sa stotožňuje s názorom senátu, ktorý predložil vec na prerokovanie veľkému senátu. K veci uviedla, že lehota v konaní je vždy lehotou na vykonanie niečoho - využitie práva alebo splnenie povinnosti. V bežnom procesnom ponímaní normovanom v paragrafe 121 ods. 5 CSP je týmto vykonaním uskutočnenie podania v zmysle aspoň jeho odoslania. Toto vnímanie sa uplatňuje pri určovaní lehôt na vykonanie procesného úkonu vo všetkých prípadoch okrem jedného, ktorým je práve posudzovaný § 125 ods. 2 CSP. V tomto jedinom prípade zákonodarca nepoužil slovo „podá“, ale „doručí“. Ustanovenie § 121 ods. 5, ako aj § 125 ods. 2 vznikli v rovnakom čase, preto odlišný spôsob legálneho vyjadrenia požiadavky „vykonania“ úkonu je skutočne prejavom odlišného úmyslu zákonodarcu. Pokiaľ teda v situácii, kedy strana sporu mala v určitej lehote riadne využiť právo alebo riadne splniť povinnosť, toto právo alebo povinnosť nesplnila riadne, zákonodarca jej poskytuje „dobro“ v podobe dodatočnej lehoty na sperfektlenie podania, avšak za presne stanovených podmienok. V porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou (§ 42 ods. 1 OSP) sa táto dodatočná možnosť poskytuje na jednej strane v dlhšej lehote, na strane druhej ale v tejto dlhšej lehote musí byť perfektné podanie súdu doručené, nestačí len jeho štandardné odoslanie. Argument o nelogickosti toho, že v rámci civilného súdneho konania by v konkrétnom prípade mala lehota na realizáciu procesného úkonu iný charakter ako v ostatných prípadoch tak neobstojí. Určenie charakteru tej-ktorej lehoty je vecou zákonodarcom zvolenej koncepcie konania. V tejto súvislosti úplne neudržateľnou aj argumentácia článkom 3 ods. 2 základných princípov CSP o rozpore textácie § 125 ods. 2 CSP s účelom a zmyslom právnej úpravy, použitá pre presadenie procesného vnímania lehoty. V skutočnosti vedie použitie uvedeného článku k presne opačnému záveru - účel a zmysel normy je zjavný a súladný s normatívnym textom. Lehota uvedená v § 125 ods. 2 CSP má jednoznačne legitímne iný charakter, ako ostatné lehoty, s ktorými Civilný sporových poriadok pracuje. Táto lehota je lehotou špeciálnou na dodatočné odstránenie špecifikovanej vady podania vo veci samej, pri ktorej sa zákonodarca rozhodol upraviť ju špeciálnym spôsobom, a to tak, že pre dodržanie nebude dostačujúce odoslanie podania, ale jeho doručenie.

9. Právnická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici uviedla, že desaťdňová lehota podľa § 125 ods. 2 CSP je osobitnou lehotou, ktorej zachovanie je viazané na reálne doručenie doplnujúceho podania súdu. Jej nedodržanie má za následok neúčinnosť pôvodného elektronického podania bez autorizácie a vyslovila názor, že takýto výklad rešpektuje štruktúru procesného práva, systematiku CSP a zároveň zohľadňuje potrebu právnej istoty v súdnom konaní. Zdôraznila, že treba odmietnuť paušalizovanie tejto lehoty ako „hmotnoprávnej“. V klasickom ponímaní, keďže nejde o lehotu, ktorá by priamo zakladala alebo rušila subjektívne hmotné právo. Ide lehotu podmieňujúcu účinnosť procesného úkonu, ktorej zmeškanie má za následok právnu neúčinnosť podania - čo má v konečnom dôsledku význam pre zachovanie alebo stratu možnosti súdneho prieskumu. V tomto zmysle je vhodnejšie hovoriť o lehote špecifického charakteru, ktorá sa vymyká tradičnému deleniu na lehoty hmotnoprávne a procesné a ktorú možno považovať za *lex specialis* vo vzťahu § 121 ods. 5 CSP.

10. Trnavská univerzita v Trnave, Právnická fakulta, k predmetnej veci uviedla, že sa so senátom 5C nestotožňuje. Vyslovila názor, že napriek zneniu § 125 ods. 2 CSP nasvedčujúcemu, že neautorizované elektronické podanie treba v desaťdňovej lehote súdu fyzicky doručiť, teleologickému a systematickému výkladu § 125 ods. 2 CSP skôr svedčí záver, že postačí, ak v predmetnej desaťdňovej lehote bude podanie v listinnej forme odovzdané na doručenie. Z hľadiska teleologického výkladu je rozhodujúci predovšetkým samotný účel posudzovanej právnej úpravy, ako aj nosný princíp civilného procesu - rovnosť strán, ktorá je zakotvená v článku 6 Civilného sporového poriadku. Pokiaľ ide o účel právnej úpravy, poskytnutím možnosti podať aj neautorizované elektronické podanie zákon pripúšťa, že existujú situácie, keď strana nemôže účinne podať podanie ani v listinnej, ani v autorizovanej elektronickej podobe. Ak by muselo byť podanie v listinnej podobe fyzicky doručené do konca predmetnej lehoty, potom by bola takáto možnosť často len iluzórna. Ak by napríklad bola strana v zahraničí a nemohla by podanie urobiť inak ako neautorizovanou elektronickou formou, potom by jej táto zákonná možnosť nemusela byť nič platná, ak by zahraničný doručovateľ nebol následne schopný toto podanie v listinnej forme doručiť na slovenský súd do desiatich dní. Čo sa týka princípu rovnosti strán, názor senátu 5C je s ním v zásadnom napätí. Ak sa totiž jedna strana zdržiava v mieste sídla súdu a druhá nie, v prípade, ak by sme sa priklonili k záveru, že neautorizované elektronické podanie musí byť v rámci predmetnej lehoty súdu fyzicky doručené, potom má strana zdržiavajúca sa mieste sídla súdu výhodnejšiu pozíciu než strana, ktorá sa v tomto mieste nezdržiava. Právna úprava lehôt, resp. výklad, nemôže nepriamo zavádzať povinnosť, resp. znevýhodňovať tých, ktorí sa rozhodnú autorizačné prostriedky nepoužívať.

11. Veľký senát najvyššieho súdu ako súd dovolací (§ 35 CSP v spojení s § 48 ods. 1 a 4 rovnakého zákona) preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu z hľadiska nastolenej otázky, a to charakteru lehoty stanovenej v § 125 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že je prítomný dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP, pretože na riešenie tejto otázky existujú v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu dve názorové línie.

12. Prvá je reprezentovaná v uznesení Najvyššieho súdu SR z 26. septembra 2018 sp. zn. 1ObdoV/8/2018, v ktorom sa dovolací súd priklonil k charakterizácii tejto lehoty ako procesnej lehoty, s nasledujúcou argumentáciou: „Treba však zároveň dodať, že charakter a účel sledovaný zákonodarcom, ostal nezmenený. Vychádza sa pritom z čl. 3 ods. 2 vety druhej základných zásad Civilného sporového poriadku, kedy sa nikto nesmie dovolávať slov a viet tohto zákona proti ich účelu a zmyslu. Keďže pri doplnení podania nejde o nový právny inštitút, tak by sa priečilo logickému výkladu dotknutých ustanovení, ak by sa pre doplnenie podania (odvolania), stanovila hmotnoprávna povaha lehoty, napriek tomu, že na samotný úkon (odvolanie), je stanovená lehota procesná. Zároveň je potrebné poukázať aj na čl. 6 ods. 1 základných zásad Civilného sporového poriadku, kedy strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možností uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany. Ak by sa totiž lehota na doplnenie podania (odvolania), vykladala prísne formálne, nastala by situácia, kedy by jedna strana mala na vykonanie úkonu danú procesnú lehotu a strana druhá hmotnoprávnu lehotu, hoci postupovala podľa generálnej klauzuly upravujúcej procesný charakter lehoty na vykonanie samotného úkonu (v danom prípade elektronického podania bez autorizácie).“ Vo zvyšku odôvodnenia súd argumentuje judikatúrou dotýkajúcou sa starej

procesnoprávnej úpravy. V zhode s týmto názorom rozhodol dovolací súd aj v uznesení z 19. augusta 2019 sp. zn. 8Cdo/152/2019, v ktorom vyslovil, že: „Keďže lehota desiatich dní je vzhľadom na garanciu prístupu k vzdialenejšiemu súdu lehotou procesnou, lehota na doplnenie podania je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť; to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu mimo pracovného času (§ 121 ods. 5 CSP).“

13. Druhá názorová línia zastáva názor, že lehota 10 dní stanovená v ustanovení § 125 ods. 2 CSP je lehotou hmotnoprávnou, teda lehotou, ktorej márne uplynutie má za následok stratu práva, nie je možné ju predĺžiť, ani odpustiť jej zmeškanie. Hmotnoprávna lehota sa považuje za zachovanú, ak je určitý úkon v tejto lehote adresátovi aj reálne doručený, t. j. podanie sa musí reálne pred jej uplynutím nachádzať na súde, ktorému je adresované. Pre zachovanie lehoty preto nestačí, ak sa podanie posledný deň lehoty odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť, napr. poštovému podniku (§ 121 ods. 5 CSP). Nedodržaním 10-dňovej hmotnoprávnej lehoty na doplnenie podania vo veci samej, urobeného elektronicky bez autorizácie, nastali účinky predpokladané v prvej vete ustanovenia § 125 ods. 2 CSP (časť vety za bodkočiarkou), spočívajúce v tom, že na elektronické podanie bez autorizácie nemožno prihliadať. Tento názor bol vyslovený v uzneseniach Najvyššieho súdu SR zo dňa 31. 03. 2022 sp. zn. 7Cdo/261/2021, zo dňa 30. 11. 2022 sp. zn. 9Cdo/199/2022 a zo dňa 25. 04. 2023 sp. zn. 9Cdo/138/2021.

14. K druhej názorovej línii sa priklonila aj prevažná časť odbornej spisby, ktorá vyslovila, že: „Podanie vo veci samej v elektronickej podobe bez autorizácie je potrebné dodatočne doručiť buď v listinnej podobe, alebo v elektronickej podobe s autorizáciou... Podľa § 125 ods. 2 CSP je lehota na doplnenie podania dlhšia, a to desaťdňová. Táto lehota na doplnenie je hmotnoprávna a nie je možné ju predĺžiť. Ak v tejto lehote nie je podanie vo veci samej doplnené, neprihliada sa naň. Nenastanú teda vôbec jeho účinky, konanie ním nie je začaté, skončené ani nie je zmenený jeho priebeh a súd o ňom vôbec nerozhoduje. Súd pritom k dodatočnému doručeniu podania nevyzýva.“

15. V posudzovanom prípade odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia s poukazom na ust. § 123 ods. 2 CSP, § 125 ods. 1, 2 CSP, ako aj rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu SR (uznesenie sp. zn. 9Cdo/138/2021 zo dňa 25. 04. 2023) dospel k záveru, že lehota 10 dní stanovená ustanovením § 125 ods. 2 CSP je lehotou hmotnoprávnou. Hmotnoprávna lehota sa považuje za zachovanú, ak je určitý úkon v tejto lehote adresátovi aj reálne doručený, t. j. podanie sa musí reálne pred jej uplynutím nachádzať na súde, ktorému je adresované. Pre zachovanie lehoty preto nestačí, ak sa podanie posledný deň lehoty odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť, napríklad poštovému podniku (§ 121 ods. 5 CSP).

16. Vec prejednávajúci senát 5C sa stotožnil s právnym názorom vysloveným v danej veci odvolacím súdom, teda sa stotožnil s názorom, ktorú reprezentuje druhá názorová línia a vyslovil, že základom interpretácie a aplikácie každej právnej normy v materiálnom právnom štáte je určenie účelu právnej úpravy, vymedzenie jej rozsahu a identifikácia jej obsahu (m. m. II. ÚS 171/05). Nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti všeobecných súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Poukázal na to, že všeobecný súd pri svojom rozhodovaní nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchýliť v prípade, ak to vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavou súladného výkladu zákonov a obdobných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, i v týchto prípadoch sa musí vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii (m. m. III. ÚS 72/2010). V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu, alebo v prípade rozporu znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet

pochybností, možno uprednostniť výklad e ratione legis pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. Viazanosť štátnych orgánov v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení (II. ÚS 5/2020).

16.1. Z hľadiska historického sa zaoberal, pri posudzovaní charakteru lehoty, použiteľnosťou judikatúry účinnej v čase platnosti predchádzajúceho právneho predpisu - OSP, nakoľko tu došlo k zmene textu zákona.

16.1.1. Pokiaľ ide o pôvodnú procesnú úpravu tejto lehoty v OSP (§ 42 ods. 1 OSP) konštatoval, že s otázkou povahy lehoty bol Najvyšší súd SR opakovane konfrontovaný, pričom došlo k ustáleniu názoru o procesnoprávnej povahe tejto lehoty. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR R 143/2014 (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 27. februára 2014 sp. zn. 2Cdo/360/2013) vyplýva: „Trojdňová lehota na doplnenie podania urobeného elektronickými prostriedkami (§ 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) je lehotou procesnou. Pre jej počítanie, plynutie a zachovanie platia ustanovenia § 55 a § 57 Občianskeho súdneho poriadku.“

16.1.2. Z porovnania pôvodného textu zákona § 42 ods. 1 OSP, v ktorom sa konštatuje, že podanie treba doplniť najneskôr do troch dní so súčasným znením § 125 ods. 2 CSP, kde je uvedené, že podanie treba dodatočne doručiť v listinnej podobe, s tým, že ak sa podanie dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada, vyvodil, že je zrejmé, že nová právna úprava vymedzuje odlišným spôsobom lehotu, v ktorej má byť podanie doplnené.

16.1.3. Z hľadiska historického skonštatoval, že pri posudzovaní charakteru lehoty v zmysle vyššie citovaných ustanovení zákona s poukazom na novú právnu úpravu CSP nie je ďalej použiteľná judikatúra platná v čase platnosti predchádzajúceho právneho predpisu - OSP, nakoľko tu došlo k zmene textu zákona. Nová právna úprava (na rozdiel oproti úprave v OSP) upravuje odlišne spôsob doplnenia elektronického podania bez autorizácie v písomnej forme a jeho včasnosť okrem lehoty desať dní viaže na moment jeho doručenia súdu.

16.2. Na rozdiel od názoru prezentovaného v rozhodnutí 1ObdoV/8/2018 mal senát 5C za to, že nakoľko zároveň došlo k predĺženiu lehoty na doplnenie podania z pôvodnej trojdňovej na desať dní, nedochádza k porušeniu čl. 6 základných zásad CSP, pretože pre všetky strany sporu platí rovnaká lehota (pri doplnení podania) bez ohľadu na to, či uplatňujú prostriedky procesnej obrany alebo útoku, a zároveň predĺžením tejto lehoty je zabezpečená realizácia ústavných práv na súdnu ochranu, ako aj rovnaké právo strán na prístup k súdu (čl. 46 ods. 2 Ústavy SR).

17. V nadväznosti na väčšinové stanoviská súladné s prezentovaným názorom senátu 5C, s ktorým sa stotožnil aj veľký senát občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, s odkazom na argumentáciu uvedenú vyššie tohto odôvodnenia, veľký senát konštatuje, že lehota podľa § 125 ods. 2 Civilného sporového poriadku je zachovaná, ak je v tejto lehote podanie súdu doručené. Ustanovenie § 125 ods. 2 CSP potom v otázke zachovania procesnej lehoty možno považovať za lex specialis vo vzťahu k § 121 ods. 5 CSP. Takýto výklad zohľadňuje zmeny v texte ustanovenia § 42 ods. 1 OSP a zároveň rešpektuje úmysel zákonodarcu prezentovaný v dôvodovej správe k § 125 ods. 2 CSP.

18. V kontexte uvedeného preto veľký senát považoval právny záver odvolacieho súdu spočívajúci v tom, že listinné podanie doručené súdu prvej inštancie v prípade žalobkyne 1/ dňa 25. januára 2023 nemohlo vyvolať účinky včasne doplneného podania, nedodržaním 10-dňovej lehoty na doplnenie podania vo veci samej za vecne správny. V dôsledku toho postupom súdu nedošlo k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

19. Vzhľadom na uvedené dôvody veľký senát dovolanie žalobkyne 1/ odmietol [§ 447 písm. c) CSP].

20. V dovolacom konaní vo vzťahu k žalobkyni 1/ dovolací súd úspešným žalovaným 1/ až 3/ (§ 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP) trovy dovolacieho konania nepriznal, pretože im žiadne trovy nevznikli.

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté veľkým senátom občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu pomerom 7 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.